

LOP-4101-20-00/2011
Nr ewid. 135/2012/P/11/156/LOP

Informacja o wynikach kontroli

**REALIZACJA
ZADAŃ INWESTYCYJNYCH
PRZEZ UNIWERSYTET OPOLSKI
I POLITECHNIKĘ OPOLSKĄ
W LATACH 2008–2011**

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

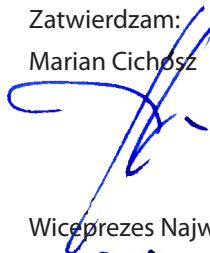
Dyrektor Delegatury w Opolu:

Iwona Zyman

Zatwierdzam:

Marian Cichosz

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

dnia 25.05.2012r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

1. WPROWADZENIE.....	5
2. ZAŁOŻENIA KONTROLI	6
3. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	7
3.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	7
3.2. Uwagi i wnioski.....	9
4. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE.....	10
4.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych	10
4.1.1. Charakterystyka stanu prawnego.....	10
4.1.2. Uwarunkowania ekonomiczno – organizacyjne	12
4.2. Wyniki kontroli.....	12
4.2.1. Planowanie i przygotowanie inwestycji do realizacji	12
4.2.2. Wybór wykonawców, realizacja inwestycji oraz osiągnięte efekty.....	13
4.2.3. Wydatkowanie środków finansowych oraz rozliczenie otrzymanego dofinansowania.....	18
5. INFORMACJE DODATKOWE	20
5.1. Organizacja i metodyka kontroli	20
5.2. Przebieg kontroli.....	20
6. ZAŁĄCZNIKI.....	21

Wykaz stosowanych skrótów i pojęć

Inwestycja	inwestycja budowlana realizowana na podstawie projektu budowlanego
MNiSW	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
RPO WO 2007-2013	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007 – 2013
SIWZ	specyfikacja istotnych warunków zamówienia
program funkcjonalno – użytkowy	opracowanie, które służy do ustalenia planowanych kosztów prac projektowych i robót budowlanych, do przygotowania oferty szczególnie w zakresie obliczenia ceny oraz wykonania prac projektowych
Ustawa o NIK	ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82)
Ustawa o finansach publicznych	ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.)
Prawo o szkolnictwie wyższym	ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.)
Prawo zamówień publicznych	ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.)
Prawo budowlane	ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.)
Ustawa o rachunkowości	ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.)
Rozporządzenie w sprawie dokumentacji projektowej	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno – użytkowego (Dz. U. Nr 202, poz. 2072 ze zm.)

Kontrola została podjęta przez Najwyższą Izbę Kontroli z własnej inicjatywy w ramach priorytetowego kierunku kontroli na lata 2009–2011: *Państwo efektywnie zarządzające zasobami publicznymi*, w obszarze badań: *Gospodarowanie publicznymi środkami finansowymi*.

Argumentem przemawiającym za podjęciem niniejszej kontroli była znacząca wielkość środków przekazanych przez Samorząd Województwa Opolskiego na wsparcie opolskich uczelni oraz środków przekazanych na inwestycje budowlane z budżetu państwa (część 38 – Szkolnictwo wyższe). W okresie objętym kontrolą uczelnie publiczne działające na terenie województwa opolskiego realizowały sześć inwestycji budowlanych finansowanych ze środków budżetu państwa o łącznej wartości kosztorysowej 32 385 tys. zł, w tym 16 411 tys. zł stanowiły inwestycje Uniwersytetu Opolskiego, a 11 562 tys. zł – inwestycje Politechniki Opolskiej. Ponadto uczelnie te realizowały projekty dofinansowywane ze środków RPO WO 2007-2013, obejmujące również inwestycje budowlane, których łączny koszt całkowity w latach 2008-2011, wg informacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wynosił 114 028 tys. zł.

Uzasadnieniem podjęcia kontroli były również wyniki przeprowadzonej w 2005 r. przez Delegaturę Najwyższej Izby Kontroli w Opolu, kontroli wykorzystania przez Uniwersytet Opolski środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu w latach 2001–2004, w trakcie której ujawniono nieprawidłowości polegające m.in. na naruszeniu przepisów Prawa zamówień publicznych. Również kontrola wykorzystania środków publicznych przez szkoły wyższe, którą objęto lata 2008–2010 (I półrocze), wykazała nieprawidłowości w tym zakresie, a ponadto nieprawidłowości polegające m.in. na zaniechaniu dokonywania zwrotu do budżetu państwa niewykorzystanych środków dotacji celowych na inwestycje.

¹ Uniwersytet Opolski, Politechnika Opolska oraz Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie.

Temat i numer kontroli

Realizacja zadań inwestycyjnych przez Uniwersytet Opolski i Politechnikę Opolską w latach 2008–2011 (P/11/156).

Cel główny kontroli

Celem kontroli była ocena realizacji przez Uniwersytet Opolski i Politechnikę Opolską inwestycji budowlanych w latach 2008–2011.

Cele szczegółowe

W szczególności ocenie poddano:

- planowanie i przygotowanie inwestycji,
- wybór wykonawców, realizację inwestycji oraz osiągnięte efekty,
- wydatkowanie środków finansowych w ramach rozliczeń z wykonawcami,
- rozliczenie otrzymanego przez uczelnie dofinansowania.

Kontrola miała również na celu dokonanie oceny czy przy realizacji inwestycji budowlanych nie występowały mechanizmy korupcjogenne lub zjawiska budzące podejrzenie korupcji.

Zakres podmiotowy kontroli, podstawa prawna i kryteria kontroli

Kontrolę zaplanowano i przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o NIK, z uwzględnieniem kryterium legalności, gospodarności, celowości i rzetelności w dwóch uczelniach publicznych, tj. Uniwersytecie Opolskim oraz Politechnice Opolskiej.

Zakres przedmiotowy kontroli

Kontrolą objęto w szczególności: zgodność realizowanych inwestycji z założeniami rozwojowymi uczelni przyjętymi w dokumentach strategicznych, działania mające na celu zapewnienie środków na realizację wybranych inwestycji, kompletność dokumentacji niezbędnej do rozpoczęcia budowy, udzielanie zamówień publicznych oraz prawidłowość realizacji zawartych w tym zakresie umów, uzyskanie przez uczelnie zakładanych efektów rzeczowych, ewidencjonowanie poniesionych nakładów i rozliczanie otrzymanego dofinansowania.

Okres objęty kontrolą

Badaniami kontrolnymi objęto okres od 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2011 r.

Wyboru okresu objętego kontrolą dokonano w celu uzyskania jak najbardziej aktualnych danych, jednakże przy uwzględnieniu długotrwałości procesów inwestycyjnych.

3.1 Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację zadań inwestycyjnych przez Politechnikę Opolską, natomiast pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości², przez Uniwersytet Opolski.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe:

- obie uczelnie prawidłowo zaplanowały i zabezpieczyły środki finansowe na realizację objętych kontrolą inwestycji, a także posiadały dokumentację niezbędną do rozpoczęcia robót budowlanych,
- realizację inwestycji powierzono wykonawcom, którzy w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych, złożyli najkorzystniejsze oferty, a zawarte z nimi umowy zabezpieczały interesy uczelni, co skutkowało uzyskaniem przez te uczelnie zamierzonych efektów rzeczowych,
- otrzymane przez uczelnie środki z budżetu państwa oraz z budżetu Unii Europejskiej³ zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem oraz rzetelnie i terminowo rozliczone.

Nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli Uniwersytetu Opolskiego, polegały w szczególności na:

- nieuprawnionym rozszerzeniu rzeczowego świadczenia wykonawcy jednej z inwestycji ponad zakres określony w umowie oraz zaniżeniu jej wartości w ewidencji środków trwałych,
- naruszeniu przepisów Prawa zamówień publicznych, poprzez niezachowanie w jednym postępowaniu dotyczącym wyboru inspektora nadzoru, zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, a także niezapewnienie prawidłowego zabezpieczenia należytego wykonania jednej z umów.

Kontrola nie wykazała zjawisk budzących podejrzenie korupcji, jednakże nieprawidłowość polegająca na dopuszczeniu do nieuprawnionych zmian zakresu rzeczowego wykonawcy powoduje zagrożenie wystąpienia mechanizmów korupcjogennych dowolności postępowania.

Kontrolą objęto dwie⁴ z 32 inwestycji realizowanych przez Uniwersytet Opolski, których łączna wartość wynosiła 20 593,6 tys. zł, co stanowiło 26,5 % wartości wszystkich inwestycji realizowanych przez uczelnię w latach 2008-2011. W przypadku Politechniki Opolskiej badaniem objęto również dwie⁵ z 23 realizowanych inwestycji o łącznej wartości 10 427,2 tys. zł, co stanowiło 19,54 % wartości wszystkich inwestycji tej uczelni.

Realizacja wszystkich czterech inwestycji wynikała z przyjętych założeń rozwojowych i została zaakceptowana przez senaty obu uczelni. Prawidłowo zaplanowano i ujęto w planach rzeczowo – finansowych niezbędne środki na ich sfinansowanie. Przed przystąpieniem do robót budowlanych uczelnie posiadały kompletną dokumentację wymaganą przepisami Prawa budowlanego. [str. 14-15]

Realizacja wszystkich skontrolowanych inwestycji nadzorowana była przez inspektorów nadzoru posiadających stosowne uprawnienia.

² W czterostopniowej skali oceny ogólnej stosowanej przez NIK: pozytywna; pozytywna pomimo stwierdzonych uchybień; pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości; negatywna.

³ Dalej: środki UE.

⁴ Budowa Laboratorium Biotechnologii Uniwersytetu Opolskiego oraz Budowa Studenckiego Centrum Kultury SCK.

⁵ Przebudowa i rozbudowa budynku pokoszarowego nr 7 przy ul. Prószkowskiej 76 w Opolu z przeznaczeniem na cele rektoratu i administracji centralnej Politechniki Opolskiej oraz Przebudowa budynku nr 6 na cele Studium Języków Obcych.

W przypadku trzech z czterech zbadanych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, przeprowadzonych przez Uniwersytet Opolski stwierdzono naruszenie przepisów Prawa zamówień publicznych. I tak:

- w trakcie budowy Studenckiego Centrum Kultury SCK Uniwersytet Opolski dopuścił do realizacji inwestycji, której zakres rzeczowy, m.in. wskutek dobudowy dodatkowej sali wielofunkcyjnej o powierzchni 110 m², był odmienny (szerszy) od wynikającego z umowy zawartej z wykonawcą, co stanowiło nielegalną, w świetle art. 144 Prawa zamówień publicznych, faktyczną zmianę tej umowy, [str. 16-18]
- w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego powierzenia obowiązków inspektora nadzoru w ramach inwestycji polegającej na budowie Laboratorium Biotechnologii, nie zachowano zasady uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców, wynikającej z art. 7 ust. 1 Prawa zamówień publicznych. Stwierdzona w tym zakresie nieprawidłowość polegała na zobowiązaniu wykonawców składających oferty wspólne do dostarczenia polisy lub innego dokumentu potwierdzającego, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności, w sytuacji, gdy na pozostałych wykonawców takiego obowiązku nie nałożono, [str. 15]
- w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiotem był wybór wykonawcy Laboratorium Biotechnologii, złożone protesty dotyczące zapisów SIWZ nie zostały rozpatrzone jednocześnie, co było niezgodne z art. 183 ust. 1 pkt 2 Prawa zamówień publicznych. [str. 15]

Kontrola jedenastu postępowań o udzielenie zamówień publicznych przeprowadzonych przez Politechnikę Opolską nie wykazała nieprawidłowości.

Uczelnie prawidłowo zabezpieczyły swoje interesy w umowach zawartych z wykonawcami. W powyższym zakresie stwierdzono natomiast, że w jednym przypadku przedłożona Uniwersytetowi Opolskiemu gwarancja należytego wykonania umowy i właściwego usunięcia wad i usterek wygasła przed zakończeniem robót budowlanych, a podejmowane przez uczelnie działania w celu uzyskania zabezpieczenia w innej formie, nie zapewniły jego ciągłości wymaganej art. 149 ust 3 Prawa zamówień publicznych. [str. 17]

Wszystkie objęte kontrolą inwestycje w zakresie robót budowlanych zostały zrealizowane i oddane do użytkowania. Dwie⁶ z nich zostały zakończone jednak po terminie wynikającym z umowy, a związku z zaistniałymi opóźnieniami uczelnie naliczyły i dochodziły należnych kar umownych. [str. 18]

Uczelnie prowadziły ewidencję księgową poniesionych nakładów inwestycyjnych oraz wykorzystania środków zgodnie z obowiązującymi przepisami. Środki otrzymane z budżetu państwa jak również środki UE zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i rzetelnie rozliczone. [str. 19]

Każda z zakończonych inwestycji po oddaniu do użytkowania została ujęta w ewidencji środków trwałych. Stwierdzono natomiast, że w ewidencji środków trwałych Uniwersytetu Opolskiego wartość Studenckiego Centrum Kultury SCK była o 238,5 tys. zł niższa od łącznej kwoty nakładów poniesionych na realizację tej inwestycji. [str. 20]

⁶ Budowa Laboratorium Biotechnologii oraz Budowa Studenckiego Centrum Kultury SCK.

3.2 Uwagi i wnioski

Ustalenia kontroli potwierdzają, iż uczelnie racjonalnie gospodarują środkami publicznymi przeznaczonymi na realizacji inwestycji budowlanych. Inwestycje te wpisują się w założenia rozwojowe tych jednostek, a po zakończeniu ich realizacji, są prawidłowo wykorzystywane. W efekcie, baza materialna uczelni polepsza się, co tworzy korzystne warunki nie tylko do kształcenia studentów, ale i też do realizacji przez te uczelnie innych, istotnych dla regionu zadań. Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości miały charakter jednostkowy i nie wpływały negatywnie na efekty rzeczowe skontrolowanych inwestycji.

Stwierdzone w trakcie kontroli Uniwersytetu Opolskiego nieprawidłowości stanowiły podstawę sformułowania wniosków, które przedstawiono w na str. 18-19 Informacji.

4.1 Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

4.1.1. Charakterystyka stanu prawnego

Podstawowe kwestie dotyczące funkcjonowania szkół wyższych reguluje Prawo o szkolnictwie wyższym oraz akty wykonawcze do tej ustawy. Sprawy związane z funkcjonowaniem uczelni nieuregulowane w ustawie określa statut uczelni (art. 17). Działalnością uczelni kieruje Rektor, który również reprezentuje uczelnię na zewnątrz (art. 66 ust. 1). Administracją i gospodarką uczelni publicznej, w zakresie określonym przez statut oraz rektora, kieruje natomiast Kanclerz uczelni, który odpowiada za swoją działalność przed rektorem (art. 81 ust. 1 i 3 Prawa o szkolnictwie wyższym).

Uczelnia publiczna prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu rzeczowo-finansowego, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych⁷ i przepisów ustawy o rachunkowości⁸, który jest przekazywany - w terminie 14 dni od daty jego uchwalenia - ministrowi sprawującemu nad nią nadzór oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (art. 100 ust. 2 i 3 pkt 1 Prawa o szkolnictwie wyższym).

Działalność uczelni publicznej jest finansowana z dotacji z budżetu państwa na zadania ustawowo określone, jak również może być finansowana z przychodów własnych (art. 92 Prawa o szkolnictwie wyższym). Uczelnie mogą otrzymywać środki finansowe na inwestycje, z budżetu państwa oraz z budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków (art. 94 ust. 1 pkt. 10 oraz ust. 6 ww. ustawy).

W rozporządzeniu z dnia 8 sierpnia 2011 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego określił tryb udzielania i zasady i tryb rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt. 10 Prawa o szkolnictwie wyższym⁹.

Szczegółowy sposób i tryb finansowania inwestycji z budżetu państwa, w tym określania kwot dotacji w kolejnych latach realizacji inwestycji oraz sposób i tryb aktualizowania wartości kosztorysowej inwestycji, określono w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa¹⁰.

Uczelnie mogą również ubiegać się o dofinansowanie realizowanych inwestycji (projektów) z publicznych środków wspólnotowych w ramach sektorowych, regionalnych i innych programów operacyjnych na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju¹¹. Dofinansowanie projektów zgłoszonych do realizacji w ramach regionalnych programów operacyjnych przyznaje zgodnie z systemem realizacji danego programu instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca albo instytucja pośrednicząca II stopnia (art. 26 ust. 3 ww. ustawy). Warunki określa umowa o dofinansowanie projektu, zawarta z beneficjentami przez instytucję zarządzającą programem, instytucję wdrażającą lub działającą w imieniu instytucji zarządzającej instytucję pośredniczącą (art. 26 ust. 5 ww. ustawy).

⁷ Uczelnie publiczne zaliczane są do sektora finansów publicznych na podstawie art. 9 pkt 11 ustawy o finansach publicznych (przed 1 stycznia 2010 r. na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych - Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.).

⁸ Na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, jej przepisy mają zastosowanie do uczelni publicznych.

⁹ Dz. U. Nr 179, poz. 1068, przed dniem 1 stycznia 2012 r. zasady podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych określone były w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie zasad podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych (Dz. U. Nr 89, poz. 544 ze zm.).

¹⁰ Dz. U. Nr 238, poz. 1579, przed dniem 1 stycznia 2011 r. w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz. U. Nr 120, poz. 831).

¹¹ Dz. U. Nr 116, poz. 1206 ze zm.

Zgodnie z art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych¹², jednostki, którym została udzielona dotacja są obowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

Realizacja procesów budowlanych, w tym polegających na projektowaniu, budowie i rozbiórce obiektów budowlanych odbywa się na podstawie Prawa budowlanego. Zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 7 tej ustawy przez roboty budowlane należy rozumieć budowę, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego. Uczestnikami procesu budowlanego, w rozumieniu ustawy, są: inwestor, inspektor nadzoru inwestorskiego, projektant, kierownik budowy lub kierownik robót (art. 17 ustawy). Zgodnie z art. 18 ust. 1 Prawa budowlanego do obowiązków inwestora należy zorganizowanie procesu budowy, z uwzględnieniem zawartych w przepisach zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, a w szczególności zapewnienie: opracowania projektu budowlanego, i stosownie do potrzeb, innych projektów, objęcia kierownictwa budowy przez kierownika budowy, opracowania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, wykonania i odbioru robót budowlanych, w przypadkach uzasadnionych wysokim stopniem skomplikowania robót budowlanych lub warunkami gruntowymi, nadzoru nad wykonywaniem robót budowlanych, przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych. Stosownie do wymogu art. 28 ust. 1 roboty budowlane można rozpocząć jedynie na podstawie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę, za wyjątkiem przypadków jednoznacznie wskazanych w tej ustawie.

Zasady i tryb udzielania zamówień publicznych, środki ochrony prawnej, kontrolę udzielania zamówień publicznych oraz organy właściwe w tych sprawach zostały uregulowane w ustawie Prawo zamówień publicznych.

Ustawę tą stosuje się do udzielania zamówień publicznych m.in. przez uczelnie publiczne, będące jednostkami sektora finansów publicznych. Zgodnie z art. 7 ust. 1 tej ustawy zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.

Podstawowymi trybami udzielania zamówienia są przetarg nieograniczony oraz przetarg ograniczony, zamawiający może udzielić zamówienia w trybie negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki, zapytania o cenę albo licytacji elektronicznej tylko w przypadkach określonych w ustawie (art. 10).

Przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty (art. 29 ust. 1).

Stosownie do art. 31 ust. 1 zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.

Wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych lub planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych (art. 33 ust. 1).

¹² Przed dniem 1 stycznia 2010 r. art. 132 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.

Umowy w sprawach zamówień publicznych wymagają, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej, chyba że przepisy odrębne wymagają formy szczególnej (art. 139 ust. 2). Wprowadzenie zmian do umowy może nastąpić jedynie w sposób zgody z przepisem art. 144 Prawa zamówień publicznych, a zmiany dokonane z naruszeniem tego przepisu podlegają unieważnieniu¹³.

4.1.2. Uwarunkowania ekonomiczno – organizacyjne

W okresie objętym kontrolą Politechnika Opolska realizowała 23 inwestycje budowlane, na które wydatkowano ogółem 53 250,1 tys. zł, z czego 7 016,1 tys. zł (13,2 %) stanowiły środki własne, a pozostałe 46 234 tys. zł (86,8 %) pochodziły z dofinansowania ze środków budżetu państwa i UE. Natomiast Uniwersytet Opolski realizował 32 zadania inwestycyjne o łącznej wartości 77 586,8 tys. zł, w tym 11 zadań o wartości 52 837,3 tys. zł współfinansowanych ze środków UE, gdzie kwota dofinansowania wyniosła 36 444,3 tys. zł.

Szczegółowymi badaniami kontrolnymi objęto cztery następujące inwestycje o łącznej wartości 31 020,8 tys. zł:

- przebudowa i rozbudowa budynku pokoszarowego nr 7 przy ul. Prószkowskiej 76 w Opolu, z przeznaczeniem na cele rektoratu i administracji centralnej Politechniki – wartość zadania 4 780,1 tys. zł, z tego dofinansowanie z budżetu państwa 4 768,5 tys. zł,
- przebudowa budynku nr 6 na cele Studium Języków Obcych Politechniki – wartość zadania 5 647,1 tys. zł, z tego dofinansowanie ze środków UE wg umowy do kwoty 4 511,1 tys. zł, a z budżetu państwa 582,6 tys. zł,
- budowa Laboratorium Biotechnologii Uniwersytetu Opolskiego – wartość zadania 12 956,4 tys. zł, z tego dofinansowanie ze środków UE wg umowy do kwoty 10 244,9 tys. zł, a z budżetu państwa 1 764,7 tys. zł
- budowa Studenckiego Centrum Kultury SCK na terenie Uniwersytetu Opolskiego – wartość zadania 7 637,2 tys. zł, z tego dofinansowanie ze środków UE wg umowy do kwoty 6 288,9 tys. zł, a z budżetu państwa 1 073,7 tys. zł.

4.2 Wyniki kontroli

4.2.1. Planowanie i przygotowanie inwestycji do realizacji

Kontrolą w tym zakresie objęto:

- określenie potrzeb w zakresie inwestycji,
- kompletność i aktualność dokumentacji niezbędnej do ich realizacji,
- planowanie nakładów związanych z realizacją inwestycji wraz z określeniem źródeł finansowania.

Kontrola wybranych do badania inwestycji wykazała, że odpowiadały one przyjętym w strategiach rozwoju założeniom, a działania w celu ich realizacji poprzedzone były podjęciem przez Senat uczelni stosownych uchwał, w których m.in. zapewniono środki finansowe na pokrycie wkładu własnego. Uczelnie posiadały aktualną i kompletną dokumentację projektową niezbędną do realizacji inwestycji objętych badaniami kontrolnymi, w tym m.in. projekty budowlane, projekty wykonawcze, kosztorysy

¹³ O unieważnieniu zmian orzeka sąd powszechny, a uprawnionym do wystąpienia z powództwem, poza stronami umowy, jest Prezes UZP.

inwestorskie, specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych przewidzianych do wykonania, przedmiary robót.

Dokumentacje spełniały wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie dokumentacji projektowej. Projekty opracowane były przez osoby posiadające uprawnienia, o których mowa w art. 12 ust. 2 Prawa budowlanego. Przed rozpoczęciem robót budowlanych uczelnie uzyskały ostateczne decyzje o pozwoleniu na budowę zatwierdzające posiadane przez inwestorów projekty budowlane.

Realizacja ww. inwestycji nie wymagała uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko¹⁴.

Przebudowa i rozbudowa budynku na cele rektoratu Politechniki Opolskiej dofinansowana była wyłącznie ze środków budżetu państwa, a realizacja pozostałych trzech inwestycji, poza środkami z budżetu państwa, dofinansowana była środkami EU w ramach RPO WO 2007–2013. Wnioski o dofinansowanie zadań zostały sporządzone rzetelnie i zgodnie z wymaganiami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie zasad podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa, jak również z zasadami określonymi w Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007–2013.

4.2.2. Wybór wykonawców, realizacja inwestycji oraz osiągnięte efekty

Kontrolą w tym zakresie objęto:

- udzielanie zamówień publicznych niezbędnych do realizacji inwestycji,
- prawidłowość wykonania umów zawartych przez uczelnie w celu realizacji inwestycji oraz rzetelność odbiorów wykonanych robót,
- uzyskane w wyniku realizacji inwestycji efekty rzeczowe.

Dla wszystkich objętych kontrolą inwestycji uczelnie ustanowiły inspektorów nadzoru, którzy posiadali niezbędne uprawnienia.

Nadzór nad trzema inwestycjami, tj. budową Studenckiego Centrum Kultury SCK, budową Laboratorium Biotechnologii oraz przebudową budynku na cele Studium Języków Obcych, powierzony był podmiotom wybranym po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego. W przypadku przebudowy budynku na cele Rektoratu Politechniki Opolskiej, nadzór inwestorski, z uwagi na możliwości organizacyjne tej uczelni, prowadzony był przez jej pracownika, w ramach obowiązków służbowych.

W przeprowadzonym przez Uniwersytet Opolski postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego nadzoru inwestorskiego nad budową Laboratorium Biotechnologii nie zachowano zasady uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców. W sporządzonym przez uczelnię SIWZ zawarto zapisy zobowiązujące wykonawców składających oferty wspólne, do dostarczenia polisy lub innego dokumentu potwierdzającego, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności. W dokumencie tym nie nałożono natomiast takiego obowiązku dla pozostałych wykonawców. Wprowadzenie takich warunków było

¹⁴ Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.

nielegalne, gdyż naruszały one zasadę uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców, wynikającą z art. 7 ust. 1 Prawo zamówień publicznych. Powyższe uzasadniono zamiarem uzyskania od wykonawców składających oferty wspólne zabezpieczenia analogicznego do tego, które wynika z obowiązkowego ubezpieczenia osób sprawujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie.

Zdjęcie nr 1

Laboratorium Biotechnologii Uniwersytetu Opolskiego

Wykonawcy, którym powierzono realizację wszystkich czterech inwestycji, wybrani zostali zgodnie z przepisami Prawa zamówień publicznych, a przeprowadzone postępowania zostały rzetelnie udokumentowane.

W jednym przypadku, w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia na budowę Laboratorium Biotechnologii przeprowadzonego w miesiącach maj – lipiec 2009 r., wniesione przez uczestników postępowania protesty dotyczące zawartych w SIWZ zapisów, nie zostały rozstrzygnięte przez Uniwersytet Opolski jednocześnie. Powyższe uzasadniono koniecznością uzyskania, w przypadku jednego z protestów, opinii prawnej mającej wpływ na jego rozstrzygnięcie. Niejednoczesne rozstrzygnięcie wniesionych protestów, w świetle art. 183 ust. 1 pkt 2 Prawa zamówień publicznych (w brzmieniu obowiązującym przed 29 stycznia 2010 r.), było nielegalne.

Zdjęcie nr 2

Laboratorium Biotechnologii Uniwersytetu Opolskiego – widok od ulicy Kominka

Kontrola realizacji obu inwestycji Politechniki Opolskiej oraz ww. inwestycji Uniwersytetu Opolskiego wykazała, że zostały one zrealizowane w pełnym zakresie przewidzianym w zawartych przez uczelnie umowach.

Stwierdzono natomiast, że w ramach inwestycji polegającej na budowie Studenckiego Centrum Kultury Uniwersytet Opolski, w sposób nieuprawniony, rozszerzył świadczenie wykonawcy ponad przedmiot zamówienia określony w programie funkcjonalno-użytkowym stanowiącym integralną część SIWZ oraz zawartej z wykonawcą umowy. Przedmiotem udzielonego wykonawcy zamówienia było nie tylko wykonanie robót budowlanych ale i też zaprojektowanie tego obiektu. Uczelnia zgodnie z art. 31 ust. 2 Prawa zamówień publicznych opisała przedmiot zamówienia za pomocą programu funkcjonalno-użytkowego, który stanowił integralną część SIWZ, jak również zawartej w dniu 19 listopada 2009 r. umowy. W ww. programie określono wielkości wskaźników powierzchniowo-kubaturowych budynku będącego przedmiotem zamówienia, których zmiana, pod warunkiem nie pogorszenia standardu użytkowego, nie mogła przekroczyć 10 %. Innych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie art. 144 ust. 1 ustawy Pzp, uczelnia nie przewidziała, jak również nie określiła warunków takiej zmiany. W konsekwencji zmiana postanowień ww. umowy, polegająca na zwiększeniu ponad 10 % podstawowych wskaźników powierzchniowo-kubaturowych budynku określonych w programie funkcjonalno-użytkowym nie była dopuszczalna. Zrealizowany w ramach tej umowy obiekt, m.in. z uwagi na dobudowę dodatkowej sali wielofunkcyjnej o powierzchni 110 m², zlokalizowanej na parterze budynku, był większy niż obiekt pierwotnie przewidziany do wybudowania. Spowodowało to zwiększenie o ponad 10 % dwóch podstawowych wskaźników powierzchniowo-kubaturowych budynku (tj. powierzchni zabudowy oraz kubatury) w stosunku do tych wskaźników określonych w programie funkcjonalno-użytkowym. I tak, łączna powierzchnia użytkowa budynku zwiększyła się o 5,3 % z 2 081,59 m² do 2 191,63 m², powierzchnia zabudowy budynku zwiększyła się o 16,9 % z 783,05 m² do 915,07 m², kubatura budynku zwiększyła o 35,0 % z 7 438,9 m³ do 10 040,44 m³, a powierzchnia użytkowa bez piwnic zwiększyła się o 7,9 % z 1 392,85 m² do 1 503,35 m². Pomimo tego, przedstawiciele Uniwersytetu Opolskiego w dniu 7 października 2011 r. dokonali nierzetelnego odbioru robót, potwierdzając w protokole ich zgodność z umową.

W myśl przepisów Prawo zamówień publicznych (art. 140 ust. 1) zakres świadczenia wykonawcy wynikający z umowy musi być tożsamy z jego zobowiązaniem zawartym w ofercie. Z kolei w myśl art. 82 ust. 3 tej ustawy treść oferty musi odpowiadać SIWZ. Przepisy te wskazują więc, iż umowę o zamówienie publiczne można uznać za wykonaną pod względem przedmiotowym jedynie wówczas, jeżeli jej przedmiot ściśle odpowiada złożonej przez wykonawcę ofercie oraz SIWZ.

Zmiana zakresu rzeczowego tego zamówienia została dokonana na podstawie ustaleń i korespondencji wykonawcy z przedstawicielem Uniwersytetu Opolskiego. Dopuszczenie przez tą uczelnię do realizacji inwestycji, której zakres rzeczowy był odmienny od zakresu wynikającego z umowy, stanowiło nielegalną w świetle art. 144 Prawa zamówień publicznych, *per facta concludentia*, zmianę tej umowy. W tym względzie bez znaczenia pozostaje fakt, iż uczelnia uzyskała zgodę Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 na wykonanie poszerzonego zakresu rzeczowego objętego umową, a wykonawca wyraził gotowość na jego wykonanie bez zmiany wynagrodzenia oraz terminu zakończenia inwestycji. Uniwersytet Opolski kwestionując twierdzenie, iż doszło do zmiany zawartej z wykonawcą umowy, wskazał m.in. nie zostały naruszone główne jej parametry, tj. cena oraz termin wykonania, a doprojektowanie dodatkowej sali było konieczne i niezbędne

do zrealizowania celów i założeń przewidzianych we wniosku aplikacyjnym stanowiącym podstawę do przyznania dofinansowania w ramach RPO.

Uwzględniając dokonane w tym zakresie ustalenia, jak również przywołane powyżej okoliczności, w ocenie NIK nie wystąpiły zjawiska budzące podejrzenie korupcji. Dopuszczenie natomiast do nieuprawnionych zmian zakresu rzeczowego umowy o zamówienie publiczne powoduje zagrożenie wystąpienia mechanizmów korupcyjnych dowolności postępowania.

Zdjęcie nr 3

Studenckie Centrum Kultury SCK Uniwersytetu Opolskiego - widok na tylne wejście
(w tle dodatkowo dobudowana sala wielofunkcyjna).

W celu zagwarantowania pokrycia przynajmniej w części ewentualnych roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, uczelnie zobowiązały wszystkich wykonawców inwestycji do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy, w formach przewidzianych w art. 148 Prawa zamówień publicznych. Stwierdzono jednak, że w przypadku budowy Laboratorium Biotechnologii zabezpieczenie należytego wykonania umowy zawartej z wykonawcą tej inwestycji, wniesione w formie gwarancji ubezpieczeniowej, wygasło 68 dni przed faktycznym wykonaniem robót¹⁵ i 98 dni przed terminem zwolnienia określonym w tej umowie¹⁶. Podjęte przez uczelnię działania, polegające jedynie na czasowym wstrzymaniu płatności na rzecz wykonawcy jednej z faktur, stanowiącym wg wyjaśnień Kanclerza zabezpieczenie, o którym mowa w art. 150 ust. 3 Prawa zamówień publicznych, nie zapewniły wymaganej art. 149 ust. 3 tej ustawy ciągłości zabezpieczenia, jak również uniemożliwiały pokrycie roszczeń uczelni z tytułu nieterminowego wykonania tej inwestycji. Przyczyną tej nieprawidłowości była nierzetelna weryfikacja wniesionej przez wykonawcę gwarancji, w kontekście treści zawartej z tym podmiotem umowy.

¹⁵ W zakresie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

¹⁶ 30 dni od dnia wykonania robót objętych umową.

Zdjęcie nr 4

Studenckie Centrum Kultury SCK Uniwersytetu Opolskiego – widok głównego wejścia

Odbiory końcowe robót budowlanych przeprowadzone zostały przez komisje, w skład których poza przedstawicielami wykonawców, wchodził inspektorzy nadzoru oraz przedstawiciele uczelni. We wszystkich przypadkach stwierdzone w trakcie odbiorów usterki zostały usunięte w terminach określonych w protokołach odbioru.

Obie inwestycje Politechniki Opolskiej zostały zakończone w terminach określonych w umowach, natomiast obie inwestycje realizowane przez Uniwersytet Opolski, po upływie ustalonych terminów. I tak, w przypadku budowy Laboratorium Biotechnologii opóźnienie wyniosło 27 dni, natomiast w przypadku budowy Studenckiego Centrum Kultury SCK - 98 dni. W obu przypadkach, działając zgodnie z zasadami określonymi w umowach, Uniwersytet Opolski naliczył kary umowne w łącznej kwocie 2 361,2 tys. zł. Do końca kontroli wyegzekwowano (poprzez potrącenie z należności wynikającej z faktury końcowej wystawionej przez wykonawcę) kary jedynie od wykonawcy Studenckiego Centrum Kultury SCK.

Zdjęcie nr 5

Budynek Studium Języków Obcych Politechniki Opolskiej

W wyniku realizacji zbadanych inwestycji obie uczelnie uzyskały zakładane efekty rzeczowe. Zrealizowane inwestycje pozytywnie wpłynęły na rozwój bazy materialnej tych uczelni, co ma pozytywny wpływ na warunki studiowania i prowadzenia badań naukowych, jak również stwarza warunki do realizacji przez te uczelnie innych, istotnych dla społeczności lokalnej zadań.

Skutki i zagrożenia

Zabezpieczenie należytego wykonania umowy ma na celu wzmocnienie pozycji zamawiającego wobec wykonawcy i ochronę jego interesów. Dopuszczenie do sytuacji, w której wniesione zabezpieczenie nie obejmuje całego okresu realizacji umowy i wygasa przed uznaniem przez zamawiającego zobowiązania za należyte wykonanie, w rzeczywistości wypacza ideę tej instytucji, tworząc realne zagrożenie braku możliwości skutecznego dochodzenia roszczeń.

Wnioski i stan ich realizacji

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Rektora Politechniki Opolskiej, z uwagi na brak nieprawidłowości w obszarze objętym kontrolą, nie zamieszczono uwag i wniosków pokontrolnych. W wystąpieniu pokontrolnym przekazanym natomiast Rektorowi Uniwersytetu Opolskiego wnioskowano o wyegzekwowanie naliczonych kar umownych, wprowadzenie rozwiązań zapewniających poszanowanie zasad uczciwej konkurencji przy udzielaniu zamówień publicznych oraz podjęcie skutecznych działań organizacyjnych mających na celu niedopuszczenie do nieuprawnionych zmian rzeczowego zakresu świadczeń wykonawców udzielanych zamówień publicznych.

Z treści przedstawionej przez Rektora Uniwersytetu Opolskiego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków wynika m.in., że:

- podjęte zostały działania w celu wyegzekwowania kar umownych naliczonych wykonawcy Laboratorium Biotechnologii, polegające na przekazaniu „przedsądowego ostatecznego wezwania do zapłaty”, poprzedzającego sporządzenie pozwu o zapłatę należnych kar umownych,
- zostanie wprowadzona systemowa, wtórna i niezależna kontrola zapisów SIWZ, m.in. w kontekście poszanowania zasad równego traktowania wykonawców i zachowania uczciwej konkurencji, a także przeprowadzone będzie szkolenie w zakresie stosowania i przestrzegania m.in. ustawy o finansach publicznych i Prawa zamówień publicznych.

4.2.3. Wydatkowanie środków finansowych oraz rozliczenie otrzymanego dofinansowania.

Kontrolą w tym zakresie objęto:

- rozliczenie inwestycji z wykonawcami oraz uzyskanego na ich realizację dofinansowania,
- ujmowanie w księgach rachunkowych wydatków poniesionych nakładów na inwestycje.

Na realizację objętych kontrolą inwestycji do dnia 31 grudnia 2011 r. wydatkowano łącznie 29 548 tys. zł, z tego:

- Politechnika Opolska na przebudowę i rozbudowę budynku przeznaczonego na rektorat i administrację Politechniki wydatkowała 4 780,1 tys. zł (w tym 4 768,5 tys. zł ze środków budżetu państwa, a pozostała kwota stanowiła środki własne uczelni), a na przebudowę budynku nr 6 na cele Studium Języków Obcych 4 174,3 tys. zł (w tym 582,6 tys. zł ze środków budżetu państwa i 3 357,4 tys. zł ze środków UE, a pozostała kwota stanowiła środki własne uczelni),
- Uniwersytet Opolski na budowę Laboratorium Biotechnologii Uniwersytetu Opolskiego – wydatkował 12 956,4 tys. zł (w tym 1 764,7 tys. zł ze środków budżetu państwa i 9 732,7 tys. zł ze środków UE, a pozostała kwota stanowiła środki własne uczelni), a na budowę Studenckiego Centrum Kultury SCK 7 637,2 tys. zł (w tym 1 073,7 tys. zł ze środków budżetu państwa i 3 701,8 tys. zł ze środków UE, a pozostała kwota stanowiła środki własne uczelni).

Zdjęcie nr 6

Budynek Rektoratu Politechniki Opolskiej

Objęte badaniami kontrolnymi inwestycje budowlane były współfinansowane ze środków z budżetu przekazanych w formie dotacji celowych udzielonych przez MNiSW (4 inwestycje) oraz środków UE w ramach RPO WO 2007–2013 (3 inwestycje).

We wszystkich przypadkach stwierdzono, iż pozyskane środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Z otrzymanych z budżetu państwa dotacji w łącznej kwocie 9 368,2 tys. zł uczelnie wykorzystały 8 189,5 tys. zł (87,42%). Ponadto uczelnie uzyskały¹⁷, ze środków EU łącznie 16 791,9 tys. zł.

Refundacja wydatków uczelni ze środków uzyskanych RPO WO 2007-2013 następowała na podstawie prawidłowo sporządzonych i przedłożonych do Instytucji Zarządzającej wniosków. Spełniały one ustalenia umów o dofinansowanie projektu oraz uwzględniały postanowienia Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007–2013.

Dotacje zostały rzetelnie rozliczone. Środki niewykorzystane w pełnej wysokości w roku budżetowym, były terminowo zwracane, w związku, z czym nie stwierdzono, że były one wykorzystywane na sfinansowanie wydatków w następnym roku.

Poniesione przez uczelnie wydatki z tytułu realizacji ww. inwestycji zostały poprawnie (rzetelnie) ujęte w księgach rachunkowych. Stwierdzono jednak, że w ewidencji środków trwałych Uniwersytetu Opolskiego, jako wartość obiektu¹⁸ Studenckiego Centrum Kultury SCK wykazano kwotę 6 750,1 tys. zł. Kwota ta była o 238,6 tys. zł mniejsza niż łączna kwota nakładów na budowę tego obiektu, co stanowiło naruszenie art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości. Powyższe wynikało z nielegalnego, w kontekście ww. przepisu, obniżenia kwoty nakładów o wysokość kary umownej potrąconej z wynagrodzenia wykonawcy.

Dokonane przez uczelnie płatności były uzasadnione i wynikały z przedłożonych przez wykonawców faktur, w których kwoty należności określone były na podstawie protokołów odbioru prac budowlano - montażowych.

¹⁷ Do dnia 31 grudnia 2011 r.

¹⁸ Bez wyposażenia.

5.1 Organizacja i metodyka kontroli

Kontrolą objęto dwie największe uczelnie wyższe w województwie opolskim, tj. Uniwersytet Opolski i Politechnikę Opolską. Doboru zadań inwestycyjnych objętych szczegółowym badaniem dokonano metodą niestatystyczną, tj. wg osądu kontrolera, z uwzględnieniem wielkości środków przeznaczonych na sfinansowanie inwestycji, stanu zaawansowania ich realizacji, a także zakresu rzeczowego wskazującego na możliwość nieuprawnionego podziału zamówienia na części.

5.2 Przebieg kontroli

Kontrolę zaplanowano i przeprowadzono w dwóch jednostkach, jako kontrolę wykonania zadań wraz z elementami kontroli prawidłowości, co miało umożliwić ocenę realizacji przez uczelnie zadań inwestycyjnych, w tym również i wydatkowania na ten cel środków.

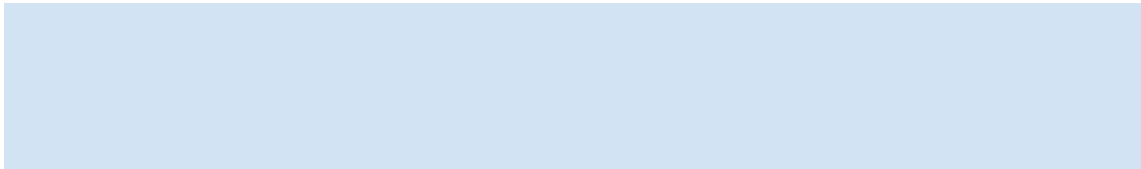
Czynności kontrolne prowadzono w okresie od dnia 13 grudnia 2011 r. do dnia 10 lutego 2012 r.

Protokoły obu kontroli zostały podpisane bez zastrzeżeń przez Rektorów skontrolowanych uczelni, którym następnie przekazano wystąpienia pokontrolne.

Do jednej z ocen, a także uwag i wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym, którego adresatem była Rektor Uniwersytetu Opolskiego, zostało zgłoszone zastrzeżenie. Zastrzeżenie to dotyczyło negatywnej oceny rozszerzenia świadczenia wykonawcy zamówienia pn. „Budowa studenckiego Centrum Kultury SCK” ponad przedmiot zamówienia określony w programie funkcjonalno-użytkowym, stanowiącym integralną część umowy zwartej pomiędzy Uniwersytetem, a wykonawcą, a także trzeciego wniosku pokontrolnego o podjęcie skutecznych działań organizacyjnych mających na celu niedopuszczenie do nieuprawnionych zmian rzeczowego zakresu świadczeń wykonawców udzielanych przez uczelnię zamówień publicznych. W zastrzeżeniu zakwestionowano również przedstawione w wystąpieniu dane liczbowe dotyczące wielkości powierzchni użytkowej, powierzchni zabudowy oraz kubatury wybudowanego obiektu. Zgłoszone zastrzeżenie zostało uwzględnione jedynie w zakresie dotyczącym błędnego przywołania ww. wielkości. Do wystąpienia skierowanego do Rektora Politechniki Opolskiej zastrzeżeń nie zgłoszono.

Sposób wykorzystania uwag i wykonania wniosków przez Rektora Uniwersytetu Opolskiego opisano na str. 18-19 Informacji.

W związku z kontrolą Uniwersytetu Opolskiego NIK podjęła działania w celu skierowania do rzecznika dyscypliny finansów publicznych polegającego na zmianie umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów Prawa zamówień publicznych.

Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności.

1. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249 poz. 2104 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 ze zm.).
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych (Dz. U. Nr 246, poz. 1796).
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz. U. Nr 120, poz. 831), rozporządzenie utraciło moc z dniem 11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz. U. Nr 238, poz. 1579).
12. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie zasad podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych (Dz. U. Nr 89, poz. 544 ze zm.), rozporządzenie uchylone z dniem 1 stycznia 2011 r.

Wykaz jednostek objętych kontrolą Delegatury w Opolu oraz ocen ogólnych sformułowanych w wystąpieniach pokontrolnych

L.p.	Jednostka, w której przeprowadzono kontrolę	Ocena kontrolowanej działalności
1.	Politechnika Opolska	Pozytywna
2.	Uniwersytet Opolski	Pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości

Lista osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność

L.p.	Pełniona funkcja	Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji
1.	Rektor Politechniki Opolskiej	prof. dr hab. inż. Jerzy Skubis	Od 01.09.2005 r.
2.	Rektor Uniwersytetu Opolskiego	prof. dr hab. Stanisław S. Nicieja	01.09.2005 r.- 31.08.2008 r.
		prof. dr hab. inż. Krystyna Czaja	Od 01.09.2008 r.

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
2. Minister Rozwoju Regionalnego
3. Centralne Biuro Antykorupcyjne
4. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
5. Sejmowa Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży
6. Wojewoda Opolski
7. Marszałek Województwa Opolskiego

Szczegółowe tabele i zestawienia liczbowe

Tabela nr 1

Zestawienie inwestycji realizowanych przez Uniwersytet Opolski, które były współfinansowane ze środków UE

I.p.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wydatkowane środki do 31.12.2011 r.(w tys. zł)			
				Razem	W tym: Ze środków UE	Ze środków budżetu państwa	Ze środków własnych
1.	Przebudowa budynku Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego	2009	2011	14 641,9	10 612,7	2 090,4	1 938,8
2.	Budowa Laboratorium Biotechnologii Uniwersytetu Opolskiego	2009	2011	12 956,4	9 732,7	1 764,7	1 459,0
3.	Przebudowa budynku Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego – etap II, wyposażenie laboratoriów i pomieszczeń dydaktycznych	2010	2011	3 532,9	2 740,8	529,1	263,0
4.	Budowa Studenckiego Centrum Kultury SCK na terenie Uniwersytetu Opolskiego	2010	2011	7 637,2	3 701,8	1 073,7	2 861,7
5.	Rozbudowa infrastruktury informatycznej Uniwersytetu Opolskiego do wdrożenia platformy e-learningowej i kompleksowego systemu obsługi studiów	2010	2011	7 580,7	4 977,8	1 134,8	1 468,1
6.	Wyposażenie laboratoriów Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego w sprzęt badawczy	2010	2010	1 213,9	1 029,7	0,0	184,2
7.	Utworzenie w Uniwersytecie Opolskim laboratorium nowoczesnych technologii IT	2010	2010	455,2	386,9	0,00	68,3
8.	Wyposażenie laboratoriów Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego – etap II	2011	2011	2 014,1	1 711,9	301,7	0,5
9.	I etap realizacji inwestycji utworzenia siedziby Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości Uniwersytetu Opolskiego na terenie KAU w Opolu	2011	2011	941,1	0,0	137,3	803,8
10.	Przebudowa i rozbudowa budynku na potrzeby Instytutu Sztuki Uniwersytetu Opolskiego	2011	2012	491,7	393,0	50,7	48,0
11.	Platforma Obsługi Nauki PLATON – Etap I Kontener usług wspólnych	2009	2012	1 372,2	1 157,00	204,2	11,0
	Razem:	X	X	52 837,3	36 444,3	7 286,6	9 106,4

Tabela nr 2

Zestawienie inwestycji realizowanych przez Uniwersytet Opolski, które były współfinansowane ze środków budżetu państwa

I.p.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wydatkowane środki do 31.12.2011 r. (w tys. zł)		
				Razem	W tym:	
					W tym ze środków budżetu państwa	W tym z własnych środków
1	Wykonanie kompleksowego projektu przebudowy, we wszystkich branżach wraz z pozwoleniem, budynku Hotelu Asystenta przy ul. Sienkiewicza	2008	2008	120,0	0,0	120,0
2	Wykonanie pokrycia dachowego	2008	2008	73,6	0,0	73,6
3	Remont instalacji centralnego ogrzewania w segmentach C i D budynku głównego U.O. przy ul. Oleskiej 48	2008	2008	291,1	0,0	291,1
4	Remont II i II pietra w DS. „Kmicic”	2008	2008	665,5	0,0	665,5
5	Przebudowa części Domu Studenta MROWISKO dla potrzeb Wydziału Prawa i Administracji	2008	2008	18.406,3	14.910,8	3.495,5
6	Wymiana okien w korytarzach przy auli – budynek przy Oleskiej 48	2008	2008	38,2	0,0	38,2
7	Wymiana instalacji co	2009	2009	484,5	0,0	484,5
8	Remont IX pietra w DS. km ICIC	2009	2009	502,9	0,0	502,9
9	Zakup i wymiana trzech wind osobowych w DS. km icic	2009	2010	999,4	994,2	5,2
10	Wykonanie Monitoringu wizyjnego	2009	2010	308,3	283,5	24,8
11	Wykonanie Dźwiękowego Systemu	2009	2010	376,1	376,1	0,0
12	Wymiana okien w kompleksie budynku głównego UO	2010	2010	128,6	0,0	128,6
13	Modernizacja sieci LAN	2010	2010	175,8	175,8	0,0
14	Usunięcie istniejącej nawierzchni asfaltobetonowej	2010	2010	56,0	0,0	56,0
15	Wykonanie wielobranżowego remontu X pietra DS. km ICIC	2010	2010	494,0	0,0	494,0
16	Wykonania adaptacji pomieszczeń	2010	2011	169,3	0,0	169,3
17	Wykonanie remontu sanitariatów	2011	2011	760,0	0,0	760,0
18	Wymiana okien w segmencie B	2011	2011	118,0	0,0	118,0
19	Częściowy remont budowlany	2011	2011	114,8	0,0	114,8
20	Remont z termoizolacją części elewacji DS. Mrowiska	2011	2011	180,0	0,0	180,0
21	Przełożenie sieci ciepłej omijającej boisko ORLIK	2011	2011	287,1	0,0	287,1
	Razem:	X	X	24749,5	16740,4	8009,1

Tabela nr 3

Zestawienie inwestycji realizowanych przez Politechnikę Opolską.

I.p.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wydatkowane środki do 31.12.2011 r. (w tys. zł)			
				Razem	Ze środków UE	W tym Ze środków budżetu państwa	Ze środków własnych uczelni
1.	Zadaszenie wejścia budynku głównego PO, Opole, ul. Mikołajczyka	2006	2008	20,0	-	-	20,0
2.	Przebudowa budynku warsztatowo magazynowego WM	2005	2008	411,9	-	312,0	99,9
3.	Przebudowa drogi przeciwpożarowej przy DS. Pryzma	2008	2008	885,9	-	885,9	-
4.	Przebudowa części hali laboratoryjnej mieszczącej się w skrzydle C budynku Wydziału Mechanicznego przy ul. Mikołajczyka 5 WM	2008		64,7	-	-	64,7
5.	Zadanie 1A – adaptacja budynku nr 9 na cele dydaktyczne i badawcze dla WWFif	2008	2011	21.072,4	17.893,0	3.157,6	21.8
6.	Adaptacja do celów dydaktycznych budynku nr 5, ul. Prószkowska – I etap	2008	2008	1.061,7	-	-	861,7
7.	Budowa sieci światłowodowej, Opole, ul. Prószkowska	2008	2008	80,2	-	-	80,2
8.	Budowa skrzydła dydaktycznego w budynku Wydziału Budownictwa	2009		14.344,0	8.223,5	2.750,9	2.957,5
9.	Adaptacja do celów dydaktycznych budynku nr 5, ul. Prószkowska - II etap	2009		3.591,4	-	3.577,2	14,2
10.	Adaptacja budynku nr 1 dla potrzeb WEAI, ul. Prószkowska	2010		1.924,5	-	-	1.924,5
11.	Przebudowa budynku nr 6, Opole, ul. Prószkowska - dla SJO	2010	2012	4.174,3	3.357,4	582,6	234,3
12.	Przebudowa i rozbudowa budynku pokoszarowego nr 7, ul. Prószkowska, etap I - Rektorat	2010	2011	4.780,1		4.768,5	11,6
13.	Przebudowa ogrodzenia II Kampusu, Opole, ul. Prószkowska	2010		325,8	-	-	325,8
14.	Przystosowanie budynku nr 4, Opole, ul. Prószkowska, dla potrzeb WEAI	2010		48,9	23,3	-	25,6
15.	Budowa krytej pływalni w II Kampusie	2010		160,4	-	-	160,4
16.	Budowa dźwiękowego systemu ostrzegawczego DO Zaścianek	2010		10,7	-	-	10,7
17.	Budowa dźwiękowego systemu ostrzegawczego DO Żygak	2010		10,7	-	-	10,7
18.	Budowa dźwiękowego systemu ostrzegawczego DO Pryzma	2010		10,7	-	-	10,7
19.	Budowa dźwiękowego systemu ostrzegawczego DO Sokrates	2010		10,7	-	-	10,7
20.	Politechniczne Centrum Wspierania Instytucji Otoczenia Biznesu Rej. Opole	2010		2,7	-	-	2,7
21.	Przebudowa budynku nr 3, Opole. Ul. Prószkowska dla potrzeb WEAI	2011		7,8	-	-	7,8
22.	Budowa pomnika św.Jana Kantego na terenie II Kampusu, ul. Prószkowska	2011	2011	168,0	-	-	77,0
23.	Przebudowa DS. Żygak	2011		82,6	-	-	82,6
Razem:		X	X	53.250,1	29.908,4	16.034,6	7.016,1

- Zdjęcie nr 1** Laboratorium Biotechnologii Uniwersytetu Opolskiego
- Zdjęcie nr 2** Laboratorium Biotechnologii Uniwersytetu Opolskiego–widok od ulicy Kominka
- Zdjęcie nr 3** Studenckie Centrum Kultury SCK Uniwersytetu Opolskiego – widok na tylne wejście
(w tle dodatkowo dobudowana sala wielofunkcyjna)
- Zdjęcie nr 4** Studenckie Centrum Kultury SCK Uniwersytetu Opolskiego – widok głównego
wejścia
- Zdjęcie nr 5** Budynek na cele Studium Języków Obcych Politechniki Opolskiej
- Zdjęcie nr 6** Budynek Rektoratu Politechniki Opolskiej
-
-